

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres referanse
18/2393

Vår referanse
18/210-1

Vår dato
19.10.2018

Høring NOU 2018: 9 Regnskapsførerloven – forslag til ny lov om regnskapsførere

Det vises til deres høringsbrev av 16. juni 2018. Følgende høringssvar er utarbeidet av fagkomiteen for regnskap og revisjon og er behandlet i den strategiske enheten UHR-Økonomi og administrasjons arbeidsutvalg.

UHR-Økonomi og administrasjon (UHR-ØA)¹ stiller seg i hovedsak positiv til lovforslaget som omhandler kvalifikasjoner (kapittel 3 i lovforslaget), men har noen merknader til lovforslaget:

1. Sammendrag

UHR-ØA er positiv til at utdanningskravet foreslås å være en relevant bachelor- eller mastergrad med minst 60 studiepoeng innen emner «som underbygger yrkesutøvelsen som regnskapsfører».

UHR-ØA er ikke enig i at utdanningsinstitusjonene skal utstede bekreftelse som viser at søkeren har oppfylt utdanningskravet. Det er både prinsipielle og praktiske grunner til at vi mener dette ansvaret må ligge et annet sted enn hos utdanningsinstitusjonene – og da primært hos Finanstilsynet.

Generelt slutter UHR-ØA seg til kravene til etterutdanning, men har kommentarer til den detaljerte utformingen.

I tillegg støtter UHR-ØA mindretallsforslaget om at det bør være nødvendig med dobbeltgodkjenninger for godkjente revisorer.

2. Detaljert gjennomgang av forslagene

Til § 3-1 første ledd om utdanning

Utvalget foreslår at det er krav til bachelor- eller mastergrad for å oppnå tittelen. UHR-ØA slutter seg til dette forslaget.

¹ UHR-ØA er et av åtte fagstrategiske råd under Universitets- og høyskolerådet. UHR-ØA er en nasjonal samordningsarena for å styrke høyere utdanning og forskning innenfor økonomisk-administrativ utdanning. Navnet på dette organet var tidligere Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning (NRØA).

Postadresse
Stortorvet 2
NO-0155 Oslo

Telefon +47 409 14 969
postmottak@uhr.no
www.uhr.no
Org.nr. 917 697 825

Saksbehandler
«Sbr_Navn»
«Sbr_EmailAdr»
Telefon +47 «Sbr_Tlf»

I loven henvises det til master i økonomi og administrasjon. UHR-ØA har inntil våren 2017 hatt en etablert plan for innholdet i en femårig utdanning som leder frem til master i økonomi og administrasjon. Utvalget har ikke henvist til denne planen, men synes allikevel å ha hatt denne graden i tankene. Etter at tittelen siviløkonom ble beskyttet tittel (jf. Gradsforskriften²) har NRØA erstattet Plan for toårig masterstudium i økonomi og administrasjon med *Vilkår for bruk av tilleggsbetegnelsen (sidetittelen) siviløkonom*. På samme måte er planen UHR-ØA har for bachelor i økonomi og administrasjon i ferd med å bli endret. Betegnelsene på både bachelorgradene og mastergradene vil derfor fremover antagelig ha større variasjon mellom utdanningsinstitusjonene. Vi mener departementet i sitt lovforslag bør utvide til at også andre tilsvarende bachelorgrader bør inkluderes.

I forslag til ny revisorlov (NOU 2017: 15) § 3-2, første ledd benytter begrepet «tilsvarende», mens dette lovforslaget benytter «lignende». For de som skal tolke loven mener vi at begrepene bør samordnet.

Forslag til lovtekst: «Statsautorisert regnskapsfører skal ha oppnådd bachelorgrad i økonomi og administrasjon eller regnskap og revisjon, eller en mastergrad i økonomi og administrasjon, regnskap og revisjon eller en annen tilsvarende bachelor eller mastergrad.»

Til § 3-1 annet ledd om enten som en del av eller som et tillegg til graden minst a) finansregnskap – tolv studiepoeng

Lovutkastet § 3-1 annet ledd stiller krav om innhold på minst 60 studiepoeng innenfor emner som underbygger yrkesutøvelsen. Innenfor dette skal minst 12 studiepoeng være innen finansregnskap.

Lovutvalget angir lite detaljer om hvilke fagtema som forventes berørt, men skriver på side 45: «Forslaget er noe mer fleksibelt enn profileringen i den gjeldende planen, ved at fagemnene vil kunne oppfylles både innenfor den alminnelige delen eller på den mer spesialiserte profileringsdelen av studiet.» Vi støtter at innholdet i utdanningen ikke spesifiseres nærmere, men vil påpeke at det kan medføre vanskelige tolkinger om disse profesjonsemnene er dekket av minimumskravene til bachelorgraden eller ikke. Det kan medføre usikkerhet for den enkelte student i forhold til senere kontroll om utdanningskravene er oppfylt.

Til § 3-1 fjerde ledd om dokumentasjon av utdanningskravet

Utvalget foreslår at *utdanningsinstitusjoner* som tilbyr utdanningen som kreves for å få statsautorisert regnskapsfører tittelen skal *utstede en bekreftelse som dokumenterer* at søkeren har oppfylt utdanningskravet; jfr. lovforslaget § 3-1, fjerde ledd. Finanstilsynet skal så kunne benytte bekreftelsen i søknadsbehandlingen uten ytterligere prøving.

UHR-ØA er *uenig* at utdanningsinstitusjonene skal gi en bekreftelse som dokumenterer utdanningskravet, og mener at vurdering av om utdanningskravet er oppfylt skal tillegges Finanstilsynet. Våre vurderinger av slike bekreftelser er nærmere omtalt i NRØAs høringsvar av 4.12.2017 til NOU 2017: 15 Revisorloven.

² «Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler», FOR-2005-12-16-1574.

Det er praksis i dag at utdanningsinstitusjonene avgir en bekreftelse på at dagens utdanningskrav er oppfylt etter Forskrift om autorisasjon av regnskapsførere m.v. Dagens utdanningskrav bygger på anbefalt plan for bachelor i økonomi og administrasjon – profilering regnskapsfører vedtatt av oss. Planen angir hvilke tema som skal være dekket og med læringsutbyttebeskrivelser. Dagens bekreftelser blir dermed tilsvarende som når utdanningsinstitusjonene i dag kan gi innpass ('fritak') til egne kurs. Lovforslaget angir stor fleksibilitet i fremtidig krav til utdanningen. En bekreftelse som dokumenterer utdanningskravet for statsautorisert regnskapsfører blir derimot i vesentlig større grad basert på skjønn som følge av fleksibiliteten. Her skal emner og eksamener ved helt andre læresteder vurderes opp mot *lovens* krav om studiepoeng-krav. Dette kreves dermed en fortolkning hvor utredning og lovtekst gir lite støtte.

Ved å spre bekreftelsene i henhold til forslag til ny lov ut på den enkelte utdanningsinstitusjon risikerer man ulike tokninger ved de enkelte utdanningsinstitusjonene. En utdanning eller et emne fra en institusjon kan godkjennes av noen institusjoner, men ikke av andre – hvilket medfører brudd på prinsippet om likebehandling i offentlig forvaltning. Allerede i dag opplever vi at studenter søker om bekreftelse ved flere institusjoner. Dette frykter vi vil øke i omfang, hvilket innebærer unødvendig byråkrati og et forvirrende system for studentene.

Det er i lovforslaget åpnet for at utdanningsinstitusjonene kan kreve gebyr for bekreftelsene. Overfor UHR-ØA har Kunnskapsdepartementet gitt uttrykk for at dette ikke er forenelig med "gratisprinsippet" i høyere utdanning. Uten gebyr må det gis tilleggsbevilgninger til de enkelte utdanningsinstitusjonene fra staten.

Oppsummert mener vi Finanstilsynet er bedre skikket til å foreta slike vurderinger enn den enkelte utdanningsinstitusjon.

Forslag til lovtekst: § 3-1 fjerde ledd utgår

Sammenholdt med § 2-2 medfører dette at det da er opp til Finanstilsynet å gi godkjenning.

Til § 3-4 om etterutdanning

Utvalget foreslår en marginal utvidelse av antallet timer etterutdanning i treårsperioden fra 77 til 80 timer, men med større fleksibilitet og utvidet fagkrets.

UHR-ØA er enig med utvalget om større fleksibilitet, men mener likevel at kravet om «tilstrekkelig opplæring innen de fagemner som er angitt i lovens 3-2 tredje ledd som generell revisorkompetanse» er for upresis. Vi forslår derfor at det presiseres i lovteksten at det må kreves tilstrekkelig opplæring i alle fagemner i løpet av de tre forutgående eller i løpet av det inneværende og de to foregående kalenderårene. En slik regulering fritar selvsagt ikke regnskapsføreren fra å på selvstendig og individuelt grunnlag å vurdere om dette i så fall er tilstrekkelig i perioden.

Vi noterer at utvalget foreslår vesentlig innskjerping av antallet timer som kan godkjennes basert på egen undervisning og holde kurs. Dagens Forskrift om autorisasjon av regnskapsførere m.v § 4-1 femte ledd gir «å forelese på kurs eller å undervise» ... «uttelling på lik linje som deltakelse». Det er imidlertid positivt at lovutvalget foreslår utvidelse av kretsen med faglige aktiviteter som kan oppfylle timer ved å inkludere egne aktive bidrag i relevante fagaktiviteter slik som, fagartikler, fagteknisk utvalgsarbeid og sensoroppdrag.

Da det også i denne sammenhengen bør kunne kreves dokumentasjon av annen part enn regnskapsføreren selv, mener vi slik aktivitet godkjennes på lik linje med annen etterutdanning så lenge den kan dokumenteres på tilfredsstillende måte. Vi foreslår derfor at timer som godkjennes etter § 3-4 bokstav b) utvides til 40 timer, da det er vår klare oppfatning at denne type timer er vel så relevante som en strukturert opplæring regulert av bokstav a).

Forslag til lovtekst:

første ledd b) «undervisning, utarbeidelse av undervisningsopplegg, artikler og annet fagstoff, deltakelse i fagteknisk utvalgsarbeid, sensur ved eksamen og likeverdig aktivitet innenfor den samme fagkretsen **med klar relevans for utøvelsen som regnskapsfører med inntil 40 timer.**»

Forslag til lovtekst annet ledd: «Etterutdanningen må omfatte tilstrekkelig opplæring innenfor **alle** fagemnene som er angitt i § 3–1 annet ledd, **i løpet av de tre forutgående eller i løpet av det inneværende og de to foregående kalenderårene.**»

Forslag til lovtekst fjerde ledd ny siste setning: **«Dokumentasjon for annen faglig aktivitet som opplistet i bokstav b) skal være dokumentert på tilfredsstillende måte.»**

Forslag til lovtekst femte ledd ny siste setning: **«For annen faglig aktivitet skal oversikten angi aktivitetens art, oppdragsgiver og omfang.»**

Til kapittel 12.4.4 Mindretallsforslag om ikke krav til dobbel godkjenning for revisorer

Et mindretall i utvalget, medlemmene Giertsen, Hanstad, Sivertsen og Stavaas foreslår at det ikke skal være dobbelt godkjenning for revisorer, jf. § 2-1 og enkelte andre bestemmelser.

UHR-ØA støtter lovforslagene som dette mindretallet fremmer på dette punkt. Kravene til utdanning og praksis tilfredsstilles ved revisorutdanning og revisorpraksis. En dobbel godkjenning mener vi dermed blir ulogisk og unødig byråkratiserende. Det bør være tilstrekkelig at en statsautorisert/registrert revisor gir Finanstilsynet melding om at vedkommende også vil inkluderes i regnskapsførerregisteret, jf. § 2-5. Dette er også i tråd med hva som er ordningene i flere av de andre nordiske landene.

Vennlig hilsen

Jan I. Haaland
Leder for UHR-Økonomi og administrasjon

Hanne-Gerd Nielsen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UHR